

**HALKLARIN EŞİTLİK
VE DEMOKRASİ PARTİSİ**

PARTİ TÜZÜĞÜ

**HALKLARIN EŞİTLİK
VE DEMOKRASİ PARTİSİ**

PARTİNİN ADI ve TANIMI

Madde 1

Partinin adı: Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi

Partinin kısa adı: DEM Parti

Partinin amblemi: Hareketli, dinamik çizgisellikle bilge ağaç, güneş ve insan figürleriyle ekoloji, değişim ve dönüşüm tarif edilmiştir.

Partinin merkezi Ankara'dadır.

Partimiz, yeni bir yaşam ve gelecek için, demokratik, özgürlükçü, eşitlikçi, adil, ekolojik, toplumsal cinsiyet eşitlikçi ve dayanışmacı bir toplumun kurulması yolunda, çoğulcu, katılımcı ve müzakereci bir mücadele anlayışıyla politik sorumluluk üstlenen; evrensel insan haklarını hiçbir ayrımcılığa yer vermeyecek şekilde savunan, doğanın ve tüm canlıların haklarını gözeten, militarizme karşı mücadele eden, emekten ve toplumsal adaletten yana, ekolojist, barışçı ve demokratik bir siyasi partidir. Bu hedefler için birlikte mücadele yürüten güçlerin her türden baskı, sömürü ve ayrımcılığı ortadan kaldırmak ve insan onuruna yaraşır bir yaşam kurmak üzere bir araya geldiği Partimiz, demokratik bir halk iktidarını hedefler.

PARTİNİN AMACI

Madde 2

a) İnsanın, emeğin ve doğanın sömürülmediği ve tüm insanların onurlu, özgür, eşit ve demokratik bir yaşam kurabilecekleri bir toplumsal düzeni ve gelecek kuşaklara yaşanabilir bir dünya bırakmayı hedefler.

b) Partimiz, Kürt sorunu, Alevi sorunu ve tüm etnik, dini ve kültürel kimlik sorunlarının barış içinde kalıcı ve onurlu çözümünü hedefler. Bu sorunların diyalog ve müzakere yoluyla, eşit yurttaşlık ilkesi temelinde ve kolektif haklarla çözülmesi için mücadele eder.

c) Kendi iradesine ve geleceğine sahip çıkan insanların demokrasi ve sosyal haklar için mücadele vererek dünyayı değiştirdiği;

emeğine, anadiline, kimliğine, kùltürüne, inancına ve ekosisteme sahip çıktığı, hayatın her alanındaki Őiddetin ortadan kaldırıldığı, barıŐ içinde bir dűnya için műcadele eder.

d) İnsanların yaŐamlarıyla ilgili kararlara her dűzeyde katılımını műmkűn kılan, dođrudan demokrasi idealine sahip çıkan; yerel demokrasi hedefinin geređi yerel politikanın ve her dűzeyde kararlara katılımın belirleyici olduđu, yerelden ve yerinden yűnetim anlayıŐına dayanan katılımcı ve műzakereci bir demokrasi kurmayı amaçlar. Bu nedenle kuvvetler ayrılıđının yerele dođru geniŐletildiđi, yerel yűnetimlere yetki ve kaynak devrinin gűvence altına alındıđı gűçlü bir yerel demokrasi zemini üzerinde gűçlü demokrasiyi inŐa etmek için műcadele eder.

e) Erkek egemenliđini reddeder, her alanda ve dűzeyde toplumsal cinsiyet eŐitliđi için műcadele eder.

PARTİNİN NİTELİĞİ ve İŞLEYİŞ İLKELERİ

Madde 3

a) Partimiz çođulcudur ve çeŐitliliđi zenginlik sayar. Yeni YaŐam műcadelesinde farklı gűrűŐlerin ve siyasi geleneklerin műcadelesini ortaklaŐtırır. EŐitlik, űzgűrlűk, demokrasi, űzgűrlűkçű laiklik, adalet, barıŐ ve dayanıŐma gibi evrensel deđerlere; dűnyayı deđiŐtirmek, demokrasiyi geliŐtirmek, barıŐ içinde eŐit ve űzgűr yaŐamak için toplumsal műcadele hareketlerinin verdiđi tarihsel műcadele birikimine sahip çıkar, bűyűtűr ve geliŐtirir.

b) Partinin iç iŐleyiŐinde demokrasi esastır. Partinin ilkelerini ve politikalarını benimseyen her yurttaŐın katılımına açıkır.

c) Partimiz, her tűrlű Őiddete karŐıdır. SavaŐa, militarizme ve devlet Őiddetine; erkeklerin kadınlara, insanın diđer canlılara yűnelik Őiddetine ve toplumsal hayata sinmiŐ Őiddete karŐı műcadele eder.

d) Partimiz, dođayı tahrip eden, bize ve gelecek nesillere yaŐanabilir bir dűnya bırakmayan, eŐitsizliđin, sűműrűnűn ve savaŐların kaynađı olan kapitalizme ve endűstriyalizme karŐı verilen kűresel műcadelenin bir parçasıdır. Emperyal saldırganlıđı, iŐgalleri ve

savaşları, neoliberal politikaları, sosyal hakların tahrip edilmesini, ekonomik büyüme saplantısını ve tüketim toplumu anlayışını reddeder. Demokratik, ekolojik ve kadın özgürlükçü başka bir dünyanın mümkün olduğu anlayışıyla hareket eder.

e) Partimiz doğanın vazgeçilmez haklara, insanların ise doğanın ve diğer canlıların haklarını ve yaşam ortamını koruma sorumluluğuna sahip olduğunu savunur. İnsanı doğanın bir parçası olarak kabul eder. Doğayı sonsuz ve tüketilecek bir kaynak deposu olarak görmez, doğayla uyumlu bir yaşam ve gelecek kurmayı hedefler.

f) Partimiz, iklim, katılım, iktisadi ve tanınma adaletini içeren toplumsal adalet ilkesini, tüm toplumsal konularda yön verici ve düzenleyici başat bir ilke olarak kabul eder.

g) Partimiz, etnik kimlik, kültür, anadili, inanç, cinsiyet kimliği ve cinsel yönelim farklılıkların eşitliğine dayalı bir toplumsal yaşamı savunur.

h) Partimiz, gençliği ayrımcı, cinsiyetçi ve eşitsizliği derinleştiren eğitim sistemine terk eden; işsizliğe ve geleceksizliğe mahkûm kılan politikalara karşı, gençlerin siyasete ve toplumsal yaşama aktif katılmalarının önündeki tüm engellerin kaldırılması için mücadele eder.

i) Demokrasi ve insan hakları perspektifi olan, eşitlikçi, adil ve özgün bir engellilik politikası için sağlamcı, neoliberal ve yoksullaştırıcı engellilik politikalarının değiştirilmesi hedefler. Alternatif engellilik politikalarının ve özgürlükçü bir engellilik kültürünün inşası için mücadele eder.

j) Çocukları ilgilendiren tüm kararlarda çocuğun üstün yararının temel alınması gerektiği yaklaşımıyla; çocukların şiddet, ihmal, suistimal, her türlü istismar, kötü muamele ve ayrımcılıktan korunması, başta eğitim ve sağlık olmak üzere tüm kamu hizmetlerinden anadilinde, eşit ve parasız bir biçimde yararlanması için mücadele eder.

k) Göçmen ve mülteciler için eşit, sosyal ve siyasal haklar talebi temelinde, ırkçı ve ayrımcı politikalara karşı mücadele eder.

ÜYELİK

Madde 4

18 yaşını dolduran, medeni ve siyasal haklarını kullanma yeterliliği olan, Parti Tüzüğü'nü, Program'ını ve ilkelerini benimseyen Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan herkes partiye üye olabilir. Üyelik için başvuranlar arasında dil, ırk, cinsiyet, din, mezhep, aile, zümre, sınıf ve meslek farkı gözetilmez.

FAHİRİ ÜYELİK

Madde 5

Partiye özel katkısı olabilecek kişiler parti örgütleri tarafından fahri üye olarak kaydedilebilir. Fahri üyeler partinin asıl üyelerine tanınan tüm haklardan tüm örgüt kademelerinde etkin bir biçimde yararlanı ve aynı yükümlülükleri yerine getirir. Fahri üyelerin kayıtlarının tutulması, yükümlülükleri ve haklardan yararlanma usulleri, partinin seçimli ve seçimsiz kurullarında yer alma oranları Parti

Meclisi tarafından düzenlenen yönetmelikte yer alır. Parti örgütleri fahri üyelere dair bütün işlemleri bu hükümlere göre yapar.

ÜYELİK ÖDENTİSİ

Madde 6

Parti üyelerinin ödeyeceği giriş ödentisi 250 TL, aylık ödentinin alt sınırı 50 TL, üst sınırı ise 5000 TL'dir.

ÜYELİK BAŞVURUSU

Madde 7

Partiye üye olmak isteyenler ikametgâh kaydının bulunduğu ilçedeki parti örgütüne başvurur. Bunun için Genel Merkez tarafından düzenlenip ilçe örgütlerine gönderilmiş olan başvuru formu başvuru tarafından eksiksiz doldurularak imzalanır. Başvurular ilçe örgütü tarafından en geç bir ay içinde incelenip karara bağlanır. Bir ay içinde aksi bir karar verilmemişse başvuru kabul edilmiş sayılır.

Parti açısından üye kaydı yararlı görülenler ile genel ve yerel ve ara yerel ve genel seçimlerde aday olmalarında yarar görülenlerin başvuruları üzerine, Parti Meclisi ve Merkez Yürütme Kurulu doğrudan üyelik başvurusu alabilir ve kaydı yapabilir. Üye kabul edilenler ikametgâh kaydının bulunduğu ilgili ilçe örgütüne bildirilir.

İl yönetim kurulları da üyelik başvurusunu alır ve üyeliği doğrudan kabul edebilir ve ilgili belgeleri üyenin ikametgâhının bulunduğu ilçe örgütüne iletir. Parti sebep göstermeksizin üyelik talebini reddedebilir. Üyeliği reddedilenler, 15 gün içinde, bir üst organa yazılı olarak itiraz edebilirler; üst organın kararı kesindir. İlçe ve il örgütleri başvuruları sonuçlandırır ve vakit geçirmeksizin bir üst organa iletir.

Partinin birden fazla örgüt birimine üyelik kaydı yaptırılamaz, aksi halde son kayıt tarihinden önce yapılmış olan üyelik kayıtları geçersizdir. Üyelik ile ilgili diğer hususlar Parti Meclisi tarafından hazırlanacak Üye Kayıt Yönetmeliği ile düzenlenir.

ÜYELİKTE AYRILMA ve İSTİFA

Madde 8

Parti gönüllü bir birliktir ve her üye dilediğinde üyelikten istifa etme hakkına sahiptir. İstifa, kayıtlı bulunulan Parti örgütüne yazıyla bildirilir, Parti örgütü, istifayı işleme koyar ve üst organlara iletir.

ÜYELERİN HAK ve GÖREVLERİ

Madde 9

- Yetkili organlara önerilerde bulunmak,
- Bilgilendirme, tartışma ve politikalar saptayıp kararlar alınması için toplantılar istemek,
- Gereğinde yöneticileri Tüzük hükümleri uyarınca geri alabilmek,
- Kendi organında çözülemediğini düşündüğü konuları ve eleştirilerini, en üst organa kadar, üst organlara sırasıyla iletme ve yanıt istemek,
- Parti Tüzüğü ve Programı'na aykırı eylem ve söylemde bulunmamak,

- Seçim ve karar süreçlerine katılmak ve yönetici organlara aday olmaktır.

Parti üyeleri, her göreve aday olabilir, aday gösterebilir. Parti organlarına üye seçimleri, gizli oy ve açık ve aralıksız sayımla yapılır. Seçime ilişkin diğer esaslar, Seçim Yönetmeliğinde gösterilir.

ÖRGÜTÜN YAPISI

Madde 10

Parti örgütü; merkez organları, il örgütü, ilçe örgütü, belde örgütü, temsilcilikler ve yurtdışı temsilcilikleri, kadın meclisi, gençlik meclisi ile TBMM Parti Grubu, İl Genel Meclisi Grupları ve Belediye Meclisi Gruplarından oluşur.

DANIŞMA TOPLANTILARI

Madde 11

Parti yetkili kurullarına, siyasal kararlarla ve seçimlerle ilgili önerilerde bulunmak üzere gerçekleşen merkez, il ve ilçe düzeyindeki danışma toplantıdır. İhtiyaç halinde ilgili yönetim birimi tarafından toplantıya çağrılır. Parti danışma toplantılarına üyeler ve ilgili organların davet ettiği kişiler katılır.

Parti danışma toplantılarına katılım esasları ve çalışma şekli yönetmelikle düzenlenir.

MERKEZ ORGANLARI

Madde 12

- a) Büyük Kongre
- b) EŞ Genel Başkanlar
- c) Parti Meclisi
- d) Merkez Yürütme Kurulu
- e) Merkez Disiplin Kurulu

- f)** Uzlaşma Kurulu
- g)** Kadın Meclisi
- h)** Gençlik Meclisi
- i)** Merkez Danışma Kurulu
- j)** Strateji Kurulu

PARTİ YEREL ÖRGÜTLERİ

Madde 13

- a)** İl Örgütü
- b)** İl Kongreleri
- c)** İl Yönetim Kurulu
- d)** İl Disiplin Kurulu
- e)** İl Kadın Meclisi
- f)** İl Gençlik Meclisi
- g)** İl Temsilcilikleri ve Lokalleri
- h)** İlçe Örgütü
- i)** İlçe Kongreleri
- j)** İlçe Yönetim Kurulu
- k)** İlçe Kadın Meclisi
- l)** İlçe Gençlik Meclisi
- m)** İlçe Temsilcilikleri ve Lokalleri
- n)** Belde Örgütleri, Temsilcilikleri ve Lokalleri
- o)** Mahalle Temsilcilikleri ve Lokalleri
- p)** Köy Temsilcilikleri ve Lokalleri
- q)** Yurtdışı Temsilcilikleri

PARTİ GRUPLARI

Madde 14

- a) TBMM Grubu Genel Kurulu
- b) TBMM Grubu Yönetim Kurulu
- c) TBMM Grubu Disiplin Kurulu
- d) İl Genel Meclisi Parti Grupları
- e) Belediye Meclisi Parti Grupları

BÜYÜK KONGRE

Madde 15

Büyük Kongre Partinin en üst organıdır. Seçilmiş ve doğal delegelerden oluşur. Büyük Kongrenin seçilmiş delegeleri Türkiye Büyük Millet Meclisi üye sayısının iki katından fazla olamaz.

Delegeler il kongreleri tarafından seçilir. Son il kongresinde seçilmiş delegeler Kongre delegesidir. İllerin seçeceği delege sayısı, illerin milletvekili sayısının en çok iki katı kadardır. Büyük Kongre delegelerinin sayısı ve seçim yönteminin ayrıntıları, Parti kongreleri öncesinde, Parti Meclisi tarafından bir genelgeyle bütün parti örgütüne bildirilir. Taşdıkları sıfat dolayısıyla Büyük Kongre delegesini olan kimseler, ayrıca il kongrelerince delege olarak seçilemezler.

Doğal delegeler; %15'inden fazla olmamak kaydıyla, parti üyelikleri devam ettiği müddetçe parti kurucuları, eş genel başkanlar, merkez karar (parti meclisi) ve yönetim kurulu üyeleri, merkez disiplin kurulu üyeleri ve partinin üyesi olan bakanlar ve milletvekilleri.

BÜYÜK KONGRENİN OLAĞAN ve OLAĞANÜSTÜ TOPLANMASI

Madde 16

Büyük Kongre olağan olarak iki ile üç yıl arasında Parti Meclisi'nin kararıyla toplanır. Parti Meclisi gerekli gördüğü hallerde kongre hazırlıkları, yeri, tarihi ve gündemi belirlemek üzere Merkez Yürütme Kurulu'na yetki verebilir.

Olağanüstü toplantılar, Eş Genel Başkanların veya Merkez Karar ve Yönetim Kurulunun lüzum görmesi veya Büyük Kongre üyelerinin en az beşte birinin yazılı istemi üzerine yapılır. Olağan ya da Olağanüstü Kongre'nin yeri, günü ve gündemi, on beş gün öncesinden örgütlere bildirilir. Kongre delegelerinin onda birinin imzasıyla gündeme madde eklenmesi kararlaştırılabilir.

Kongre'nin toplantı yeter sayısı, delege tam sayısının salt çoğunluğudur. İlan edilen gün ve saatte toplanmak için yeter sayı oluşmazsa, çoğunluksuz ikinci toplantının yapılacağı yer, tarih, saat belirtilir. Kongre çoğunluksuz olarak aynı gündem ve katılan delegelerle toplanır. Bu durumda, karar yeter sayısı, katılanların üçte ikisidir. Çoğunluksuz Kongrenin aynı gün yapılması durumunda, her iki toplantının arası 3 saatten az olamaz.

Kongre Divanı, divan eş başkanları ve en az üç üyeden oluşur; divan açık oyla seçilir.

Kongre'ye sunulacak rapor ve belgeler, Kongre öncesinde Kongre delegeleriyle paylaşımına açılır. Gerekli gördüğü durumlarda Parti Meclisi MYK'ya yetki verebilir.

Kongre, dünya, ülke ve Parti'yi ilgilendiren tüm konuları tartışır ve Parti'yi bağlayıcı kararlar alır. Eş Genel Başkanlar, Parti Meclisi, Merkez Disiplin Kurulu ve Uzlaşma Kurulunu gizli oyla seçmek; Parti'nin Tüzük ve Programında değişiklik yapmak; kanunun veya Parti Tüzüğü'nün gösterdiği sair hususları karara bağlamak; Parti'nin gelir-gider kesin hesabını kabul ve ibra etmek veya kesin hesabı reddetmek; Parti'nin kapanmasına veya başka bir partiyle birleşmesine ve böylece hukuki varlığının

sona ermesine; Parti'nin hukuki varlığının sona erdirilmesi kararı üzerine, Parti'nin mallarının tasfiye veya intikal şekline karar vermek Büyük Kongre'nin yetkilerindedir.

EŞ GENEL BAŞKANLAR

Madde 17

EŞ Genel Başkanlar, Merkez Disiplin Kurulu ve Uzlaşma Kurulu hariç bütün Parti rgtnn başkanıdır ve Parti'yi temsil ederler. Parti'yi ilgilendiren konularda açıklamalarda bulunmaya, görüşmeler yapmaya, iliŐkiler kurmaya yetkilidirler. EŞ Genel Başkanlar, Parti Meclisi'nin de başkanlarıdır.

EŞ Genel Başkanlar, Parti yönetim organlarını, kurul ve komisyonları, görevlileri birlikte ya da ayrı ayrı toplantıya ağırabilirler ya da Parti Meclisi üyelerini bu iŐle görevlendirebilirler. Parti çalışmalarının uygun Şekilde yürümesi için gerekli önlemleri alırlar.

EŞ Genel Başkanlar, Kongre'de delege tam sayısının salt çoğunluğu ile seçilir. Seçim, gizli oy açık sayım yöntemiyle yapılır. İlk iki oylamada yeterli oy sağlanamazsa, üçüncü oylamada en çok oy alan iki ye, EŞ Genel Başkan seçilirler.

EŞ Genel Başkanlardan birinin ya da ikisinin herhangi bir nedenle görevinden ayrılması halinde, Büyük Kongre toplanıncaya kadar Parti Meclisi, Parti'yi temsil yetkisini, kendi içinden seçeceği bir ya da iki üyeye vekleten tevdi eder. En geç 45 gün içinde EŞ Genel Başkanları seçmek üzere Büyük Kongreyi olağanüstü toplantıya çağırır.

PARTİ MECLİSİ

Madde 18

Parti Meclisi, EŞ Genel Başkanlar ve Kongre'de seçilen 80 asıl ve 35 yedek üyeden oluşur. Aday olduğu takdirde organ tam sayısının 1/5'ini geçmemek üzere fahri danışman belirlenir.

Parti Meclisi, iki kongre arasında Parti'nin en yetkili karar organıdır. Parti Program ve Tüzüğüne, Büyük Kongre kararlarına uygun olarak, tüm konularda tam yetki ile kararlar alır, Parti'nin ilke ve politikalarını belirler ve uygular.

Parti Meclisi, Parti'nin tüzel kuruluşlarla iliŐkisini ve bu iliŐkinin

yürütülmesinde izlenecek yol ve yöntemleri kararlaştırır.

Çalışma dönemi ile ilgili Büyük Kongre'ye sunulacak raporu, görüşülmesini istediği önerileri ve karar tasarılarını hazırlar. Büyük Kongre'ye kesin hesap, bilanço ve bütçe tasarısını sunar.

Parti Meclisi; örgütsel nedenler ve seçim gerekleri nedeniyle İl Yönetim Kurulu'nu görevden alabilir.

Parti Meclisi, görevden aldığı İl Yönetim Kurulu yerine yenisini geçici olarak atar. Bu kurul en geç 45 gün içinde İl Kongresi'ni toplar. İl Kongresi, İl Yönetim Kurulu'nu seçer. Gerekli gördüğü durumlarda MYK'ya yetki verebilir.

Parti Meclisi, en geç 2 ayda bir toplanır. Toplanma yeter sayısı organ tam sayısının salt çoğunluğudur. Kararlarda konsensüs aranır. Konsensüs oluşmadığı durumlarda karar yeter sayısı toplantıya katılanların 2/3'üdür.

Parti Meclisi, Eş Genel Başkanlardan biri ya da ikisi veya MYK tarafından, en az yedi gün öncesinden hazırlanan gündemle olağanüstü toplantıya çağrılır.

Parti Meclisi, ülkedeki siyasi gelişmeleri ve toplumsal sorunları izler, çözümler ve Parti'nin politikalarını geliştirip uygular. Parti içi işleyiş, eğitim ve parti yayınlarını planlayıp, örgütler ve yönetir. Büyük Kongre çalışmalarını örgütleyip gerekli hazırlıkları yapar, bununla ilgili yönetmelikleri hazırlar.

Parti Meclisi, Parti üyeleri ve Parti üyesi olmayanlardan kendisine bağlı çalışma grupları, bürolar ve komisyonlar oluşturabilir.

Parti Meclisi, bilgi almak için ya da bir konuda görüşmek üzere TBMM Grup Başkan Vekilleri, partili bakan ve milletvekilleri, belediye ve il eş başkanlarıyla genişletilmiş Parti Meclisi toplantıları yapabilir. Parti Meclisi üyesi olmayanlar bu toplantılarda oy kullanamaz. Gerekli gördüğü durumlarda MYK'ya yetki verebilir. Parti Meclisi çalışma esasları ve usullerine ilişkin detaylar yönetmelikle düzenlenir.

MERKEZ YÜRÜTME KURULU

Madde 19

Merkez Yürütme Kurulu, EŞ Genel Başkanlar ile Parti Meclisi tarafından seçilen 23 üyeden oluşur. Aday olduğu takdirde 1/5'i oranını geçmemek üzere fahri danışman görevlendirilir. MYK üyeliklerinde eksilme olması halinde, Parti Meclisi'nde yenileri seçilir. Merkez Yürütme Kurulu, Parti Program ve Tüzüğü hükümleri ile Büyük Kongre ve Parti Meclisi'nin kararlarını günlük olarak yürütür, uygular ve takip eder.

Merkez Yürütme Kurulu, kendi içinden Genel Sayman ve gerekli gördüğü sayıda, görev alanları tarif edilmiş, yetkileri belirlenmiş EŞ Genel Başkan Yardımcılarını seçer.

EŞ Genel Başkan Yardımcıları, EŞ Genel Başkanların görevlendirmesiyle, parti adına açıklamalarda bulunur, görüşmeler yapar ve EŞ Genel Başkanların bulunmadığı yerlerde partiyi temsil eder. MYK gerekli gördüğü hallerde EŞ Genel Başkan Yardımcılarını görevden alıp, yeni görevlendirmeler yapabilir.

MYK, en geç iki haftada bir olağan, EŞ Genel Başkanlar veya Merkez Yürütme Kurulu üyelerinin 1/5'inin istemi üzerine olağanüstü toplanır.

Toplantıları EŞ Genel Başkanlar yürütür, ikisinin de olmaması halinde görevlendirilen bir EŞ Genel Başkan Yardımcısı yönetir.

MYK, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır, toplantıya katılanların 2/3'ünün çoğunluğu ile karar alır. Gündemini EŞ Genel Başkanlar ve görevlendirilen EŞ Genel Başkan Yardımcıları hazırlar.

MYK, ihtiyaç halinde ve gerekli gördüğü durumlarda bileşenlerin başkanları, eş başkanları, eş sözcüleri ve temsilcileriyle toplantılar yapar. MYK ayrıca kendi içinde ihtiyaca uygun olarak iş bölümü yaparak çalışır. Çalışma esasları ve usulleri PM tarafından hazırlanan bir yönetmelikle düzenlenir.

Genel Sayman, parti gelir ve giderlerini planlamak, gelir kaynaklarını örgütlemek ve harcamaları yapmakla görevlidir. Genel Sayman,

gelir gider defterinin, demirbaş kayıtlarının ve kesin hesapların düzenli tutulmasını sağlar. Çalışma esasları ve usulleri PM tarafından hazırlanan bir yönetmelikle düzenlenir.

MERKEZ DİSİPLİN KURULU

Madde 20

Merkez Disiplin Kurulu, Büyük Kongre tarafından gizli oyla seçilen en az 7 asıl, 2 yedek üyeden oluşur. Bu kurula seçilenler başka bir kurulda yer alamaz. Kurul, seçiminden sonraki 15 gün içinde yapacağı ilk toplantısında Eş Başkanlarını seçer. Çalışma usul ve yöntemleri PM tarafından hazırlanacak Disiplin Yönetmeliği ile belirlenir.

UZLAŞMA KURULU

Madde 21

Parti Tüzüğü'nde ve Siyasi Partiler Yasası'nda yer alıp disiplin kurulu çalışmalarının konusu olan sorunların dışında kalan anlaşmazlık alanlarında, tarafların kabulü halinde görüşmeler ve uzlaşmalar yoluyla çözüm arayan merkezi parti kurulusudur. Büyük Kongre'de iki yıllığına seçilen 5 asıl, 2 yedek üyeden oluşur. Bu kurula seçilenler başka bir kurulda yer alamaz. Oluşumunda partinin cinsiyet temsili ilkeleri uygulanır. Çalışma esasları ve usulleri PM tarafından hazırlanan bir yönetmelikle düzenlenir.

MERKEZ DANIŞMA KURULU

Madde 22

Merkez Yürütme Kurulu tarafından oluşturulur. Katılımcı sayısı ve bileşimi MYK tarafından belirlenir. Tarih ve gündemi talepler dikkate alınarak oluşturulan toplantıların çağrısı MYK tarafından yapılır.

STRATEJİ KURULU

Madde 23

Merkez Yürütme Kurulu tarafından oluşturulur. Katılımcı sayısı

ve bileşimi MYK tarafından belirlenir. Tarih ve gündemi talepler dikkate alınarak oluşturulan toplantıların çağrısı MYK tarafından yapılır. İŞleyiş ve çalışma yöntemleri PM tarafından onaylanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

KADIN MECLİSİ

Madde 24

Parti, kadınlara özgü sorunların çözümlü ve kadın sorunları ile ilgili çalışmalar yürütmek üzere Kadın Meclisi kurabilir. Kadın Meclisi'nin kuruluş, işleyiş ve çalışma yöntemleri PM tarafından onaylanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

GENÇLİK MECLİSİ

Madde 25

Parti, gençlik sorunları konusunda çalışma yapmak ve gençlerin sorunlarına çözümlü bulmak amacıyla Gençlik Meclisi kurabilir. 18-25 yaşları arasındaki parti üyeleri aynı zamanda Gençlik Meclisi üyesidir. Gençlik Meclisi'nin kuruluş, işleyiş ve çalışma yöntemleri PM tarafından onaylanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

YEREL ÖRGÜTLER

İL ÖRGÜTÜ

Madde 26

İl Örgütü, il kongresi, il başkanı, il eş başkanı, il yönetim kurulu, il disiplin kurulu, ilçe ve belde örgütleri, il gençlik meclisi, il kadın meclisi, temsilcilik ve temsilcilerden oluşur.

İL KONGRESİ

Madde 27

İl Kongresi, Büyük Kongre'nin yapılmasına engel olmayacak şekilde 2 ile 3 yıl içerisinde toplanır. İl Kongresi, sayısı 600'den fazla olmamak üzere, Parti Tüzüğü'ne göre ilçe kongrelerince seçilen delegelerden

oluşur. Ancak ilçe örgütlerinin kurulmadığı ya da ilçe kongrelerinin yapılmadığı iller ile üye sayısı 600'den az illerde İl Kongresi doğrudan il üyelerinin katılımı ile yapılır. İlin partili milletvekilleri ile yönetim ve disiplin kurulları başkan ve üyeleri, büyükşehir belediye başkanları İl Kongresi'nin doğal üyeleridir. İl Kongresi'nin toplanmasına ve delegelerin belirlenmesine ilişkin yöntem ve ayrıntı PM tarafından hazırlanan bir yönetmelikle Parti örgütlerine bildirilir.

İl Kongresi, Partinin amaçları, ilkeleri, politikaları ve üst organların kararları doğrultusunda ilin politik durumu ve yerel sorunlarına ilişkin özel politikalar saptar.

İl Kongresi, Büyük Kongre delegelerini, İl Başkanı'nı, İl Yönetim Kurulu'nu ve İl Disiplin Kurulu'nu seçer. İl eş başkanı, partinin ilkeleri ve amaçları dikkate alınarak İl Kongresi'nde seçilen yönetim kurulu üyeleri arasından belirlenir. İYK, çalışma raporuyla mali raporu tartışıp, kesin hesapla birlikte kararlaştırır ve tahmini il bütçesini onaylar.

İl Kongresi, İYK'nın belirlediği yer, gün ve gündemle toplanır. Kongre'nin toplanma yeter sayısı delege tam sayısının salt çoğunluğudur. İlan edilen gün ve saatte toplanmak için yeter sayı oluşmazsa, çoğunluksuz ikinci toplantının yapılacağı yer, tarih, saat belirtilir. Kongre çoğunluksuz olarak aynı gündem ve katılan delegelerle toplanır. Bu durumda, karar yeter sayısı, katılanların üçte ikisidir. Çoğunluksuz kongrenin aynı gün yapılması durumunda her iki toplantının arası 3 saatten az olamaz. İl Kongresi'nde delegelerin onda birinin önerisiyle gündeme madde eklenebilir. Olağanüstü İl Kongresi, PM veya İYK kararıyla veya il delegelerinin beşte birinin yazılı isteğinin İl YK'ya iletilmesiyle toplanır. Delegelerin istekleriyle toplandığında, gündem, istekte belirtildiği gibidir.

İL YÖNETİM KURULU

Madde 28

İl Yönetim Kurulu, kongrede seçilen il başkanı hariç en az 7 üyeden oluşur. En az 3 yedek üye seçilir. İl eş başkanı parti ilkeleri dikkate alınarak yönetim kurulu içinden belirlenir. Yönetim kurulu kendi

içinden il saymanını seçer ve ihtiyaca uygun iş bölümü yaparak çalışır. Aday olunduğu takdirde organ üye sayısının 1/5'ini aşmayacak sayıda fahri danışman görevlendirilir.

İl Yönetim Kurulu, Parti Program ve Tüzüğü'yle, merkez organları ve İl Kongre kararları ışığında ildeki bütün Parti çalışmalarını sevk ve idare eder. İYK, yeterli sıklıkta toplanır. Toplanma yeter sayısı organ tam sayısının salt çoğunluğudur. Kararlarda konsensüs aranır. Konsensüs oluşmadığı durumlarda karar yeter sayısı toplantıya katılanların 2/3'üdür.

Herhangi bir nedenle boşalan üyelerin yerleri yedek üyelerle doldurulur. Ancak boşalmalar nedeniyle üye sayısı, üye tam sayısının yarısının altına düşerse, MYK yeni İl Yönetim Kurulu'nun seçimini sağlamak için Olağanüstü İl Kongresi'nin yapılmasını sağlar. MYK, yapılacak kongreye kadar Geçici İl Yönetim Kurulu atayabilir.

İL DISİPLİN KURULU

Madde 29

İl Disiplin Kurulu, İl Kongresi tarafından gizli oyla seçilen en az 3 asıl 1 yedek üyeden oluşur. İl Disiplin Kurulu ilk toplantısında eş başkanlarını seçer. Çalışma yöntemleri hazırlanan disiplin yönetmeliğinde belirtilir.

İL GÖREVDEN ALMA-EL ÇEKTİRME

Madde 30

İl Başkanı ile İl Yönetim Kurulu il kongresince seçilir. Merkez Yürütme Kurulu ihtiyaç üzerine, kongre ile seçilmiş İl Başkanı ile İl Yönetim Kurulunu görevden alabilir, yerine geçici yönetim kurulu atayabilir. Bu durumda kararın İl Yönetim Kuruluna bildirilmesinden itibaren 45 gün içinde İl Kongresi toplanarak yeni İl Yönetim Kurulunu seçer. Bu süre içerisinde İl Kongresi için yeni delegeler seçilmiş değilse, Kongre eski delegelerle toplanır.

İLÇE ÖRGÜTÜ

Madde 31

İlçe Örgütü, ilçe kongresi, ilçe başkanı, ilçe eş başkanı, ilçe yönetim kurulu, belde örgütleri, ilçe gençlik meclisi, ilçe kadın meclisi, temsilcilik, temsilciler ve ilçe sınırları içindeki bütün parti örgütleri toplamından oluşur.

İLÇE KONGRESİ

Madde 32

İlçe Kongresi, 2 ile 3 yıl arasında toplanır. İlçe Kongresi'nin tarihi, İl Kongresi'ni mümkün kılacak şekilde, İlçe Yönetim Kurulu tarafından saptanır. İlçe Yönetim Kurulu üyeleri İlçe Kongresi'nin doğal delegeleridir. İlçe Kongresi, en çok 400 seçilmiş delegeden oluşur. İlçe Kongresi, üyesi 400'den az olan ilçelerde üyelerin doğrudan katılımıyla yapılır. İlçe yönetim kurulu ve varsa ilçe disiplin kurulu başkan ve üyeleri, ilçe belediye başkanı ile ilçeye bağlı diğer belediyelerin başkanları, üyesi olduğu partinin ilçe kongresinin büyükşehir belediye başkanları dışındaki il belediye başkanları ile merkez ilçe çevresindeki diğer belediyelerin başkanları, merkez ilçe kongresinin doğal üyesidir. Köy ve mahallelerdeki üye sayısı delege kontenjanı verilmesini gerektiren nispetin altında ise bu durumdaki köy ve mahallelerin diğer köy ve mahallelerle birleştirilerek delege seçilmesi mümkündür. İlçe Kongresi, İl Kongresi delegelerini ve İlçe Başkanı ile İlçe Yönetim Kurulu'nu seçer. İlçe eş başkanı parti ilkeleri dikkate alınarak kongrede seçilen yönetim kurulu üyeleri arasından belirlenir.

Partinin amaçları, ilkeleri, politikaları ve üst organların kararları doğrultusunda ilçenin politik durumu ve yerel sorunlarına ilişkin özel politikalar saptar. İlçe Yönetim Kurulu'nun çalışma raporunu tartışıp kararlar alır, ilçe örgütünün gelir-gider hesaplarını ve tahmini bütçeyi onaylar.

İlan edilen gün ve saatte toplanmak için yeter sayı oluşmazsa, çoğunluksuz ikinci toplantının yapılacağı yer, tarih, saat belirtilir.

Kongre çoğunluksuz olarak aynı gündem ve katılan delegelerle toplanır. Bu durumda, karar yeter sayısı, katılanların üçte ikisidir. Çoğunluksuz kongrenin aynı gün yapılması durumunda her iki toplantının arası 3 saatten az olamaz. Olağanüstü İlçe Kongresi, İlçe YK kararı ya da bir önceki İlçe Kongresi delegelerinin beşte birinin yazılı istemiyle toplanır. Delegelerin istemiyle toplandığında, gündem, istekte belirtildiği gibidir.

İLÇE YÖNETİM KURULU

Madde 33

İlçe Yönetim Kurulu, kongrede seçilen ilçe başkanı hariç en az 5 asil 2 yedek üyeden oluşur. İlçe eş başkanı parti ilkeleri ve amaçları dikkate alınarak yönetim kurulu üyeleri arasından belirlenir. Yönetim Kurulu ilaveten kendi içinden ilçe saymanını seçer. Aday olduğu takdirde organ üye sayısının 1/5'ini aşmayacak sayıda fahri danışman görevlendirilir.

Yönetim Kurulu ihtiyaca uygun iş bölümü yaparak çalışır. İlçe Yönetim Kurulu, ilçedeki parti çalışmasını yönetir. İlçe Yönetim Kurulu gerekli sıklıkta toplanır. Toplanma yeter sayısı organ tam sayısının salt çoğunluğudur. Kararlarda konsensüs aranır. Konsensüs oluşmadığı durumlarda karar yeter sayısı toplantıya katılanların 2/3'üdür.

Merkez ilçelerde örgütlenme, ilçe kuruluşları için belirlenen esaslara göre yapılır. Herhangi bir nedenle boşalan üyelerin yerleri, yedeklerle doldurulur. Ancak üye sayısı, üye tam sayısının yarısının altına düşerse İl Yönetim Kurulu, yenisinin seçilmesi için olağanüstü kongre yapılmasını sağlar. Kongre'ye kadar Geçici İlçe Yönetim Kurulu atayabilir.

İLÇE GÖREVDEN ALMA-EL ÇEKTİRME

Madde 34

İlçe Başkanı ile İlçe Yönetim Kurulu ilçe kongresince seçilir. Merkez Yürütme Kurulu ihtiyaç üzerine, kongre ile seçilmiş İlçe Başkanı ile İlçe Yönetim Kurulunu görevden alabilir, yerine geçici yönetim

kurulu atayabilir. Bu durumda kararın İlçe Yönetim Kuruluna bildirilmesinden itibaren 30 gün içinde İlçe Kongresi toplanarak yeni İlçe Yönetim Kurulunu seçer. Bu süre içerisinde İlçe Kongresi için yeni delegeler seçilmiş değilse, kongre eski delegelerle toplanır.

BELDE ÖRGÜTÜ

Madde 35

Belde Örgütü, İlçe Yönetim Kurulu'nca atanan 3 üyeden oluşur. Aralarından biri başkan seçilir. Belde örgütü İlçe Yönetim Kurulu'na bağlı çalışır. Üye kayıtları belde örgütüne değil, bağlı olduğu ilçe örgütüne yapılır.

İL, İLÇE, BELDE, MAHALLE ve KÖY TEMSİLCİLİKLERİ

Madde 36

Parti Meclisi ya da ilgili yönetim kurulu; henüz il, ilçe veya belde örgütü kurulmamış il, ilçe ve beldelerde; başvuran yurttaşlara ilk elden güncel ve genel Parti politikaları ve ilkeleri hakkında bilgi vermek, bu amaçla toplantılar yapmak, ziyaretler gerçekleştirmek; Program, Tüzük ve Parti yayınları ile rozet, flama vb. Parti sembollerini vermek, dağıtmak, üyelik için başvuran yurttaşların giriş belgelerini ilçe örgütüne vermek üzere kabul etmek ve böylece o yerde Parti örgütünün kurulmasına olanak sağlamak amacı ile bütünüyle ilgili yönetim kurulunun sorumluluğunda olmak üzere görevlendireceği parti üyesi eliyle İl, İlçe ve Belde Temsilciliği açabilir. Bu amaçla açılan temsilciliklerin görevi, bu yerlerde Parti İl, İlçe veya Belde örgütünün oluşturulması ile son bulur. İl Temsilcisi Parti Meclisi'ne, İlçe Temsilcisi İl Yönetim Kurulu'na, Belde Temsilcisi İlçe Yönetim Kurulu'na bağlıdır.

Ayrıca İlçe Örgütü tarafından ilçelere bağlı tüm mahalle ve köylerde Mahalle veya Köy Temsilcilikleri açılabilir. Buna göre; İlçe Örgütü en az 1 kişiyi Mahalle veya Köy Temsilcisi olarak görevlendirir, mahalle sınırları içerisinde bir büroyu temsilcilik olarak kullanır. Mahalle ve Köy Temsilcilikleri İlçe Örgütüne bağlı olarak çalışır. Çalışmalar hazırlanan yönetmelikle düzenlenir.

Madde 37

PM, EŞ Genel Başkanlar, Merkez Yürütme Kurulu, Tüzük 13. Maddede sayılan yerel örgütler, il örgütleri, ilçe örgütleri, gençlik ve kadın meclisleri parti çalışmalarını ve politikalarını halka tanıtmak amacıyla yemekli-yemeksiz toplantı, kokteyl, kahvaltı, piknik, açık veya kapalı halk toplantıları, gezi, sergi, film gösterisi, forum, stant açma, çadır kurma, festival, kamp, sportif etkinlikler, tiyatro, yarışlar, ses sanatçısı ve benzerinin katılacağı şenlik ya da şöenler, şiir dinletileri, film-dia gösterimleri, sosyal medya etkinlikleri gibi kültürel, sanatsal, sportif, aktüel, siyasal ve ekonomik toplantılar düzenleyebilir.

YURTDIŞI TEMSİLCİLİKLERİ

Madde 38

PM gerekli gördüğünde ve yasanın öngördüğü çerçevede, yurtdışında bir ya da birden fazla Parti Temsilciliği açabilir. PM gerekli gördüğünde; Almanya, Amerika Birleşik Devletleri, Avusturya, Avustralya, Arjantin, Azerbaycan, Belçika, Birleşik Krallık, Brezilya, Bulgaristan, Ermenistan, Finlandiya, Fransa, Güney Afrika Cumhuriyeti, Gürcistan, Hollanda, Irak, İran, İrlanda, İspanya, İsveç, İsviçre, İtalya, Japonya, Kanada, Lübnan, Lüksemburg, Meksika, Mısır, Norveç, Polonya, Portekiz, Romanya, Rusya, Suriye, Tunus, Yunanistan ve bu ülkelerdeki uluslararası kuruluşlar nezdinde yurtdışı temsilcilikleri kurabilir.

Parti Meclisi gerekli gördüğünde, yurtdışı temsilciliği kurulacak yeni ülkeler belirleyebilir. Yurtdışı temsilciliklerinin kuruluşları, amaçları, görevleri, çalışma yöntemleri, Genel Merkez ile ilişkileri ve denetimleri yönetmelikle düzenlenir.

TBMM PARTİ GRUBU

TBMM PARTİ GRUBU GENEL KURULU

Madde 39

Parti'nin, yasada belirtilen yeter sayıda milletvekili varsa, TBMM Parti Grubu kurulur ve kuruluşu Eş Genel Başkanlar tarafından TBMM Başkanlığı'na bildirilir. Parti Grubu; Program ve Tüzük ile Büyük Kongre ve PM kararlarıyla belirlenen Parti politikalarını TBMM çalışmaları yoluyla uygulamaya geçirmek üzere, Grup İç Yönetmeliği çerçevesinde çalışır.

Grup İç Yönetmeliği; grubun kuruluşunun TBMM Başkanlığı'na bildirilmesinden sonra PM tarafından hazırlanır ve yürürlüğe girer.

GRUP BAŞKANI/EŞ GENEL BAŞKANLARI

Madde 40

Parti'nin Eş Genel Başkanları TBMM üyesi ise, Parti Grubu'nun ve Grup Yönetim Kurulu'nun da Eş Genel Başkanlarıdır. Eş Genel Başkanlar TBMM üyesi değil ise, grup üyeleri arasından Grup Başkanı seçilir.

TBMM PARTİ GRUBU YÖNETİM KURULU

Madde 41

TBMM Grubu Yönetim Kurulu; Eş Genel Başkanlar, Meclis Başkanvekili, Grup İdare Amiri, Grup Genel Kurulu'nun kendi üyeleri arasından seçtiği iki Grup Başkanvekili ve ihtiyaca göre üyeden oluşur. Grup organları 2 yılda bir seçilebilir. İhtiyaç duyulduğunda olağanüstü toplanabilir. Grubun sözcüsü Eş Genel Başkanlardır.

Eş Genel Başkanların bulunmadığı zamanlarda Grup Başkanvekilleri bu yetkiyi kullanır. Yasama faaliyetlerinin düzenli bir biçimde yürütülmesi ve Meclis çalışmalarında uyum ve disiplin sağlanması Grup Yönetim Kurulu'nun görevidir.

GRUP ÜYELERİNİN GÖREV VE SORUMLULUKLARI

Madde 42

Partili milletvekilleri, yasama çalışmalarında, Parti'nin Program, Tüzük, Büyük Kongre ve Parti Meclisi kararları doğrultusunda çalışmak, Grup Genel Kurulu ve Grup Yönetim Kurulu kararlarını uygulamakla yükümlüdürler.

GRUP KURULAMAYAN DURUMLAR

Madde 43

Parti milletvekillerinin sayısı grup kurmaya yetmiyorsa; bu milletvekilleri Parti'nin genel tutumunu ilgilendiren ya da Eş Genel Başkanlar tarafından gerekli görülen konularda toplanarak ortak tutum belirler. Aralarındaki işbirliğinin ve görev bölümünün kurallarını Eş Genel Başkanlara danışarak saptarlar.

TBMM PARTİ GRUBU DİSİPLİN KURULU

Madde 44

TBMM Grup Disiplin Kurulu, Grup Genel Kurulu tarafından seçilen 3 asıl 2 yedek üyeden oluşur. Seçimlerden sonra yapılacak ilk toplantıda Grup Disiplin Kurulu, Eş Başkanlarını ve Sekreter üyeyi seçer. Grup Disiplin Kurulu'nun çalışma koşulları ve yöntemleri PM tarafından hazırlanacak disiplin yönetmeliğiyle belirlenir.

İL GENEL MECLİSİ VE BELEDİYE MECLİSLERİ PARTİ GRUPLARI

Madde 45

Seçilmiş olan İl Genel Meclisi ve Belediye Meclislerindeki Parti üyeleri kendi aralarında bir grup oluştururlar. Partili Belediye Başkanları, Belediye Meclisindeki Parti Gruplarının doğal başkanıdır. Belediye Meclisi Parti Grubu, kendi içinden Grup Başkanı, Grup Başkanvekilleri ve sözcüsünü seçer.

İl Genel Meclisi Parti Grubu kendi içinden Başkan, Başkanvekili ve sözcüsünü seçer. Meclis üyesi olduğu takdirde Parti İl Başkanı, İl Genel Meclisi Parti Grubu'nun Başkanıdır.

İl ve İlçe Başkanları; Parti Gruplarını bütçe, yıllık program ve faaliyet raporu görüşmeleri öncesi olmak üzere 1 yıl içinde en az 3 kez toplantıya çağırır. Parti Grupları, İl ve İlçe Başkan ve Yönetim Kurullarının görüş ve önerilerini dikkate alır. Grup üyeleri; Parti Program ve Tüzük ilkelerine, Büyük Kongre ile kendi kongrelerinin ve gruplarının kararlarına uymak zorundadır.

Belediye Başkanlarının yürütme ile ilgili yasal görevleri konusunda bağlayıcı grup kararı alınmaz. İl Meclisi ve Belediye Meclisleri Parti gruplarının oluşturulması, çalışma yöntemleri ve bu grupların Parti örgütü ile ilişkileri PM tarafından hazırlanacak yerel yönetimlere ilişkin yönetmelikte düzenlenir.

BÜRO, KOMİSYON VE ÇALIŞMA GRUPLARI

Madde 46

Partinin kongrelerde seçilen merkezi ve yerel bütün yönetici organları kendilerine bağlı büro, komisyon ve çalışma grupları kurma yetkisine sahiptir. Oluşturulan komisyon ve çalışma grupları Eş Sözcülük şeklinde çalışma yürütür. Organlarının kararıyla partili partisiz ayrımı yapılmaksızın yararlı olabilecek herkes bu kurullarda çalışabilir. Bu kurullarda çalışma yapanlar, alanları dikkate alınarak, PM dahil merkezi ve yerel bütün yönetim organlarının toplantılarına danışmak, bilgi ve öneri almak amacıyla davet edilebilir.

Çalışmalara ilişkin detaylar çıkarılan yönetmelikte yer alır.

YEREL ÖRGÜTLERLE İLGİLİ GENEL HÜKÜMLER

Madde 47

Parti il ve ilçe örgütlerini kurmak üzere kurucu il başkanı ve il yönetim kurulu üyelerinin atamasını MYK yapar. İl örgütünün bulunduğu illerde ilçe örgütü kurmak üzere ilçe başkanı ve ilçe yönetim kurulu üyelerinin atamasını il yönetim kurulu yapar.

Atanan il ve ilçe yönetim kurulları kendi içinden parti ilkelerini dikkate alarak eş başkanlarını ve saymanlarını seçer. İhtiyaca uygun ilave iş bölümlerini yapar. İl ve ilçe yönetim kurullarının çekilmesi

durumunda da yeni atamalarda bu madde uygulanır.

İstifa, görevden alma ya da başka nedenle il ve ilçe başkanlıkları boşaldığında, il ve ilçe yönetim kurulları olağanüstü kongreye kadar geçici olarak, kendi üyeleri arasından, gizli oy ve salt çoğunlukla yeni başkanını seçer.

Parti Meclisi, Merkez Disiplin Kurulu, Uzlaşma Kurulu, İl ve İlçe Yönetim Kurulları ile İl Disiplin Kurullarında üye eksilmesi durumunda yeri yedek üye ile doldurulur. Organların karar alma sayısının altına düŐtüğü durumlarda ilgili üst organ tarafından Geçici Yönetim Kurulu atanır. İl örgütlerinde 45, ilçe örgütlerinde 30 gün içinde Yönetim Kurulu seçimi için Olağanüstü Kongre yapılır.

Parti Kongreleri, gazetelerde ilan edilmeyebilir.

Parti Meclisi, il ve ilçe örgütleri ihtiyaç duymaları halinde, buldukları bölgelerde Dernekler Yasası'nın 90. Maddesi çerçevesinde lokal açabilir.

KONFERANSLAR

Madde 48

PM, MYK, il ve ilçe yönetim kurulları gerekli gördükleri hallerde parti üyeleri ve davetlilerin katılımıyla bilgilenme, danışma, görüşme, eğitim ve müzakere amacıyla genel ve özel konulu parti konferansları toplayabilir. Konferanslar karar organı değildir.

PARTİ OKULU

Madde 49

Parti Okulu; Partinin ilkeleri, değerleri ve amaçları doğrultusunda düşünsel ve politik konularda partiyi geliŐtirmek, güçlendirmek ve tüm örgütün Tüzük ve Program uyarınca yapılması için gerekli eğitim çalışmalarını yürütür.

Eğitim çalışmalarını yürütmek üzere Genel Merkez, Parti Okulu kurar. Her üye ve Parti yöneticisi temel siyasi eğitim ile devamındaki etaplar şeklindeki eğitim programına katılır. Parti Okuluna ilişkin

tüm konular yönetmelik ile düzenlenir.

YARDIM KAMPANYALARI VE DİĞER KÜLTÜREL ETKİNLİKLER

Madde 50

Dayanışma amaçlı olarak, ulusal ve uluslararası düzeyde afetlere karşı düzenlenen yardım kampanyalarına ilişkin Parti, üyelerinin ve yurttaşların katılımı için gerekli şartları hazırlar. Bu etkinlikler konu ve imkanlara göre yerel veya merkezi düzeyde gerçekleştirilebilir.

Düşünsel ve politik konularda partiyi geliştirmek ve güçlendirmek, üyelerini dünyanın ve ülkenin bilgi, kültür ve gerçekleriyle buluşturmak amacıyla gerek Parti bünyesinde ve gerekse uluslararası kuruluşlarla ortak toplantı, kamp, sanat atölyeleri, seminer, konferans, sergi ve benzeri ortak etkinlikler düzenlenebilir. Bu etkinlikler fiziki olarak veya sosyal medya aracılığı ile yapılabilir. Bu çalışmalarda konuyla ilgili Parti üyeleri, partili olmayan uzman kişiler ve yurt dışından konuklar görev alabilir. Bu çalışmalar sürekli, kurumsal, dönemsel veya ihtiyaç halinde gerçekleştirilebilir.

Bu çalışmaların organizasyonu, doğrudan Parti organları eliyle gerçekleştirilebileceği gibi, Parti yerel ve merkezi yönetim birimleriyle iletişim içerisinde Parti üyeleri, yerel örgütler, komisyonlar ve çalışma gruplarının girişimleriyle de olabilir. Konuyla ilgili diğer hususlar yönetmelikte yer alır.

DİSİPLİN KURULLARININ YETKİLERİ

Madde 51

a) Eş Genel Başkanlar, Uzlaşma Kurulu ve PM üyelerinin, TBMM üyelerinin yasama çalışmaları dışında kalan eylemlerinin, il başkanları ve yönetim kurulu üyeleri ve il disiplin kurulu üyelerinin, partili Büyükşehir Belediyesi, İl Belediyesi, İlçe Belediyesi ve Belde Belediye başkanlarının disiplin suçlarıyla ilgili dosyalarına Merkez Disiplin Kurulu bakar. Üyelerin doğrudan başvuru hakkı vardır. Merkez Disiplin Kuruluna doğrudan yapılacak başvurularda soruşturmanın başlatılabilmesi için Parti Meclisinin kararı gerekir.

- b)** Diğer kurul üyelerinin disiplin suçları İl Disiplin Kurullarınca karara bağlanır. Disiplin kurulları, SPY'nin 55. Maddesine göre çalışır.
- c)** Disiplin kurullarında görev alanlar Parti'nin diğer organlarında görev alamazlar.
- d)** Merkez Disiplin Kurulu, aynı zamanda İl Disiplin Kurullarının da üst itiraz organıdır.

DİSİPLİN SUÇ VE YAPTIRIMLARI

Madde 52

Disiplin yaptırımları uyarı, kınama, üyelikten geçici çıkarma ve kesin çıkarmadır. Aşağıda belirtilen disiplin suçlarına karşılığında yazılan yaptırımlardan biri uygulanır. Bu yaptırımlar parti üyesinin eyleminin ağırlığı, tekrar edip etmemesi, kasıt veya taksir olup olmaması, kastın yoğunluğu, kamuoyu önünde yapılıp yapılmaması gibi fiili ağırlaştırıcı nedenler göz önüne alınarak aşağıda belirtilen yaptırımlar derecesine göre uygulanır.

- a)** Parti Program ve Tüzüğüne aykırı davrananlara kınama, geçici çıkarma ya da kesin çıkarma.
- b)** Parti parasıyla özel çıkar sağlayanlara kınama, geçici çıkarma ya da kesin çıkarma.
- c)** Parti defter ve evraklarında tahrifat yapanlara geçici çıkarma ya da kesin çıkarma.
- d)** Temel insan hakları ihlallerinde bulunanlara kınama, geçici çıkarma ya da kesin çıkarma.
- e)** Partili üyelerine fiziksel ve/veya sözsöz şiddet uygulayanlara geçici ya da kesin çıkarma.
- f)** Parti çalışmalarında partili üyelere karşı asılsız iddia, itham ve söylentilerde bulunanlara uyarı, kınama, geçici çıkarma veya kesin çıkarma.
- g)** "Özel alan" dahil kadına, her tür cinsel yönelime ve cinsiyet kimliğine, çocuklara, bakıma muhtaç kişilere, engellilere yönelik

fiziksel ve/veya psikolojik her türlü şiddet, baskı, tehdit, cinsel taciz, aşağılama, mobbing (bezdirme), egemenlik kurma gibi cinsiyetçi uygulamalara karşı aşağıdaki yaptırımlar uygulanır ve bu suçların disiplin kurullarında görüşülmesine öncelik verilir:

- Psikolojik baskı, şiddet: Uyarı, tekrar(lar) halinde üyelikten geçici uzaklaştırma, geçici çıkarma veya kesin çıkarma.
- Cinsel taciz, fiziksel şiddet: Kınama, geçici uzaklaştırma, geçici çıkarma veya kesin çıkarma.

h) Hakkında Disiplin Kurulu'na başvuru olan kişi(ler), Parti üyeliğinden istifa etseler dahi, istifaları disiplin soruşturması tamamlanıncaya ve Disiplin Kurulu kararı açıklanıncaya kadar kabul edilmez. İstifa etmiş olmaları üye iken işlenen disiplin suçlarına dair ceza verilmesine engel değildir.

i) Hayvanlara şiddet uygulayanlara ve bilinçli olarak doğayı tahrip edenlere kınama, geçici çıkarma ya da kesin çıkarma.

j) Geçici çıkarma cezası verilen parti üyelerine, parti içinde hiçbir görev verilemez.

Yönetmelik

Disiplin kovuşturmasına başlanması, savunma, disiplin kurullarının görev bölümü, toplanma ve çalışma yöntemleri, Disiplin Yönetmeliği'nde düzenlenir.

İtiraz

İDK kararlarına karşı, kararın tebliğinden sonra 10 gün içinde MDK'ya başvurulabilir. Hakkında Parti'den ya da gruptan geçici veya kesin çıkarma cezası verilen üye, Parti içi itiraz yollarını tükettikten sonra SPY'nin 57. Maddesi çerçevesinde yargı yoluna başvurabilir. Yargı kararı kesindir.

Af Talebinde Bulunma

Disiplin yaptırımına tabi tutulan kişinin af talebi Parti Meclisine havale edilir. Parti Meclisi bu talebi ilk toplantısında karara bağlar.

MUHTELİF HÜKÜMLER

PARTİ DEFTER, KAYIT VE YAZIM İŐLERİ

Madde 53

Parti Meclisi, Merkez Yürütme Kurulu, Merkez Disiplin Kurulu, İl ve İlçe Yönetim Kurulları ve İl Disiplin Kurullarının aşağıdaki defterleri tutmaları zorunludur: Karar Defteri, asıl ve fahri üyeler ayrı olmak üzere Üye Kayıt Defteri, Gelen-Giden Evrak Defteri, Demirbaş EŐya Defteri, İşletme Hesabı Defteri. Bu defterlere kayıtlar zamanında işlenir ve yöneticiler tarafından imzalanır. Diğer hususlar yönetmelikte yer alır.

PROGRAM VE TÜZÜĞÜ DEĞİŐTİRME YETKİSİ

Madde 54

Program ve Tüzüğü deđiŐtirme yetkisi ilk Kongreye kadar Kurucular Kuruluna, sonrasında Büyük Kongreye aittir. Yasa ve Tüzüğün ilgili hükümleri çerçevesinde olağan veya olağanüstü toplanan kurucular kurulu veya Büyük Kongre, Parti Meclisinin ve/veya Büyük Konferansın tavsiyelerinden hareketle hazır bulunan delegelerin salt (yarıdan bir fazla) oyuyla önerilen deđiŐikliđi yapar. Bu değişiklik yapıldığı tarih itibariyle yürürlüğe girer.

PARTİYİ KAPATMA VEYA BİRLEŐTİRME YETKİSİ

Madde 55

Olağan seçimli Kongreye kadar bu yetki Kurucular Kuruluna, daha sonrasında Büyük Kongreye aittir. Yasa ve Tüzük hükümleri dikkate alınarak, Parti Meclisi ve/veya Büyük Konferanstan gelen tavsiyeler çerçevesinde hazır bulunanların salt çoğunluğuyla karar alınır.

Kurul, birleŐtirme veya kapatma kararını takiben, parti mallarının akibeti hakkında da yasa ve Tüzüğe uygun karar alır. Kararlar alındıkları tarih itibariyle yürürlüğe girer.

TÜZÜKTE BULUNMAYAN HALLER

Madde 56

Parti Tüzüğünde hüküm bulunmaması halinde Siyasi Partiler Kanunu, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Dernekler Kanunu, Medeni Kanun ve TBMM İç Tüzüğü'nün ilgili hükümleri geçerlidir.

YÖNETMELİK ÇIKARMA VE İPTALLER

Madde 57

Parti Meclisi Tüzükte yer alan ve ihtiyaç duyduğu her konuda, yasaya uygun olarak yönetmelik çıkarmak, bunları basmak, yayınlamak ve gerekli gördüğü durumlarda kısmen veya tamamen değiştirmek veya iptal etmek yetkisine sahiptir. Yönetmeliklerin ilgili olduğu alanlarda partinin seçilmiş organları ile çalışma grupları ve benzerlerinin görüş ve önerileri alınır. Yönetmeliklerde yürürlük tarihleri yer alır.

Madde 58

Parti üyeleri, her göreve aday olabilir, aday gösterebilir. Parti organlarına üye seçimleri, gizli oy ve açık ve aralıksız sayımla yapılır. Seçime ilişkin diğer esaslar, seçim yönetmeliğinde gösterilir.

Madde 59

Genel ve Yerel seçimlerde aday olacak parti üyeleri, üye ve delegelerin oy kullanacağı ön seçimle veya merkez yoklaması ile belirlenir. Hangi usulün uygulanacağına PM karar verir. Önseçim veya merkez yoklaması usulleri seçim yönetmeliğinde tarif edilir.

Madde 60

İlk Kongreye kadar, Kongre yetkilerini Kurucular Kurulu kullanır. Kurucular Kurulu, PM kuruluncaya kadar partiye üye alır ve partiyi yönetir.

Madde 61

Partinin gelir-giderleri, bütçe, bilânço, gelir-gider hesabı ve kesin hesaplarının tutulması, yasaya göre ve PM tarafından hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

**HALKLARIN EŞİTLİK
VE DEMOKRASİ PARTİSİ**

web: www.demparti.org.tr

mail: iletisim@demparti.org.tr

 DEMGenelMerkezi